

30
24 ก.พ. 57
10.00 น.

กษ./อ. 321
24 ก.พ. 56
16.40 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 946
วันที่ 23 ก.พ. 2537

ที่ กค 0511/2537 - 57

คณะกรรมการติดตาม
การดำเนินงานตามนโยบาย
การบริหารงานรัฐวิสาหกิจ

10/15

22 กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ และบทก้ำกับข้าราชการที่ได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารงาน

ก.พ. 2537

รัฐวิสาหกิจ ครั้งที่ 3/2536 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2536 คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นชอบให้
กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ และกำหนดบทก้ำกับข้าราชการ
ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ

โดยที่คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ในปัจจุบันการแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่ง

กรรมการรัฐวิสาหกิจ ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ และกฎหมายคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับ
กรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามและหลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่ง
กรรมการรัฐวิสาหกิจไว้ก็ตาม แต่ในระยะที่ผ่านมาปรากฏว่า การแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจในหลายกรณี
มักจะแต่งตั้งเพื่อเป็นการให้บำเหน็จ และบางกรณีได้มีการถอดถอนกรรมการออกจากตำแหน่งโดยไม่มี
เหตุผลสมควร ทำให้การบริหารงานของรัฐวิสาหกิจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้ได้บุคคลที่มี
ความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ และเพื่อให้กรรมการรัฐวิสาหกิจสามารถ
ทำหน้าที่กำหนดนโยบายในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจได้อย่างแท้จริง และป้องกันมิให้มีการแต่งตั้ง

/กรรมการ...

11/15

กรรมการรัฐวิสาหกิจมีลักษณะเป็นการให้บำเหน็จ คณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย การบริหารงานรัฐวิสาหกิจจึงได้พิจารณาเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่ง กรรมการรัฐวิสาหกิจไว้ดังนี้

1. กรรมการรัฐวิสาหกิจต้องมีความซื่อสัตย์และไม่มีความเกี่ยวข้องห้ามตามกฎหมายจัดตั้ง รัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ตามกฎหมายคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. กรรมการรัฐวิสาหกิจต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีความรู้ ความสามารถในด้านการ บริหาร ด้านการเงิน หรือธุรกิจเฉพาะ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

3. กรรมการอื่นในรัฐวิสาหกิจที่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งเมื่อแต่งตั้งแล้ว ต้องให้คำร้องตำแหน่งจนครบวาระ เพื่อความต่อเนื่องนโยบาย ในกรณีจะให้ออกก่อนครบวาระต้องมีเหตุผลสมควร

4. กรณีที่ส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการประจำไปเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจ (โดยมิได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง) หากข้าราชการผู้นั้นเกษียณอายุหรือพ้นจากการเป็นข้าราชการ ประจำ ให้ส่วนราชการนั้นแต่งตั้งข้าราชการประจำคนใหม่ไปแทน ทั้งนี้ เนื่องจากข้าราชการผู้พ้นจาก ตำแหน่งแล้วไม่อยู่ในข่ายต้องได้รับโทษตามนโยบายพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดทางวินัยของข้าราชการ ซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยส่วนราชการ พ.ศ. 2534 และเพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินงาน ของรัฐวิสาหกิจเป็นไปตามนโยบายของส่วนราชการนั้น

5. ตามปกติคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจะมีจำนวนไม่เกิน 11 คน ในกรณีที่เห็นสมควร ให้รัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ทุกประเภทหรือเพิ่มจำนวนกรรมการได้เป็นไม่เกิน 15 คน แต่จำนวนที่เกิน จากจำนวนในปัจจุบันอย่างน้อย 3 คน จะต้องเป็นนักบริหารที่ไม่ใช่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของ ทางราชการและ/หรือนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา

บทกำหนดข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2534 ให้ผ่อนคลายนโยบายหลักเกณฑ์เพื่อถือ ปฏิบัติในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจหลายประการ ได้แก่ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุ ระเบียบ

/บัญญัติเกี่ยวกับ...

12/15

ปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจำหน่ายทรัพย์สินและหนี้สูญออกจากบัญชี ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน และระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการตีราคาพืชไร่ วัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป โดยให้ รัฐวิสาหกิจกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวได้เอง ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และโดยที่การผ่อนคลายกฎระเบียบปฏิบัติดังกล่าวบางเรื่องมี ผลกระทบต่อการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้กระทรวง การคลังรับไปกำหนดหลักเกณฑ์กำกับข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจหน้าที่กำกับดูแล เรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดและรอบคอบ

กระทรวงการคลังได้พิจารณาและนำเสนอคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามนโยบาย การบริหารงานรัฐวิสาหกิจในคราวประชุมครั้งที่ 3/2536 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2536 ซึ่งคณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้กำหนดบทบาทกับข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจและให้นำเสนอ คณะรัฐมนตรีดังนี้

1. ด้านนโยบายและแผน

1.1 รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายและนโยบาย การบริหารงาน ทั้งระยะยาว และระยะปานกลาง ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัด ของรัฐวิสาหกิจ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

1.2 กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจ (Corporate plan) ตามเป้าหมายและนโยบายการบริหารที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงเจ้าสังกัด

1.3 กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี (Action plan) ให้สอดคล้องกับแผนวิสาหกิจ (Corporate plan) สำหรับใช้ในการบริหารงาน

2. ด้านการจัดองค์การ

2.1 ค่าเงินการให้ฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจจัดโครงสร้างการบริหารงานที่เหมาะสม จัดวางระบบงานในด้านการบัญชี การเงิน การตลาด การงบประมาณ การผลิต และการตรวจสอบควบคุม ภายในให้เหมาะสมทันสมัยมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และมีความเป็นเชิงธุรกิจมากขึ้น

/2.2 พิจารณา...

13/15

2.2 พิจารณาก่อนการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้บริหารระดับสูงและระดับสูงสุดใน
รัฐวิสาหกิจก่อนเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งหรือถอดถอน

3. ด้านการอำนวยการ

3.1 กำกับดูแลการบริหารงานให้รัฐวิสาหกิจมีรายได้เลี้ยงตนเองและมีผลตอบแทน
จากการลงทุนหรือผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ไม่น้อยกว่าอัตราที่ทางราชการกำหนด ยกเว้นรัฐวิสาหกิจบางแห่ง
ที่รัฐต้องให้เงินอุดหนุนตามความจำเป็น

3.2 กำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐที่
กำหนดไว้ ตลอดจนดำเนินการให้มีการปรับปรุงระเบียบการปฏิบัติงานให้คล่องตัวและเป็นเชิงธุรกิจมากขึ้น

3.3 ศึกษากฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับ
รัฐวิสาหกิจให้ครบถ้วน ติดตามข้อมูลการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับเหล่านั้นให้ทันสมัย
ที่สุด เพื่อจะได้นำไปช่วยรัฐวิสาหกิจในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง
และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ

3.4 สนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจได้เพิ่มบทบาทการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน และ
เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการที่มีลักษณะผูกขาด การร่วมทุนกับเอกชน การทำ
สัญญาว่าจ้างเอกชนให้ดำเนินการในบางกิจกรรม และการกระจายหุ้นให้สาธารณะชนรวมทั้งสนับสนุนให้
รัฐวิสาหกิจพิจารณาจ้างเหมาบุคคลภายนอกปฏิบัติงานในส่วนที่เห็นว่าจะสามารถสนองความต้องการของ
ประชาชนได้โดยเร็วประหยัด และได้ผลงานที่ดีกว่ารัฐวิสาหกิจดำเนินการเอง

4. ด้านการควบคุม

4.1 ควบคุม ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจให้เป็นไปตามนโยบาย
ของทางราชการและแผนวิสาหกิจรวมทั้งกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารจัดทำรายงานต่าง ๆ ให้เสร็จเรียบร้อย
ภายในระยะเวลาที่กำหนด ข้อบังคับและระเบียบของทางราชการกำหนดไว้

4.2 พิจารณากำหนดมาตรการในการวัดผลการปฏิบัติงาน และอัตราผลตอบแทนจาก
การลงทุนหรือผลตอบแทนต่อทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจเพื่อให้รัฐวิสาหกิจใช้เป็นเป้าหมายในการบริหารงาน

/4.3 ติดตามดูแล...

14/15

4.3 ติดตามดูแลให้รัฐวิสาหกิจนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่สำนักงานประมาณ และกระทรวงการคลังกำหนด หากมีเหตุผลหรือข้อขัดข้องประการใดที่จะทำให้ไม่สามารถนำเงินส่งคลังได้ ตามกำหนด กรรมการมีหน้าที่ดูแลให้ฝ่ายบริหารรัฐวิสาหกิจดำเนินการทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลัง เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว รวมทั้งในการที่รัฐวิสาหกิจมีฐานะการเงินดี และมีผลกำไรจากการดำเนินงาน สูงสามารถนำเงินส่งคลังได้มากกว่าที่กำหนดไว้ กรรมการมีหน้าที่ดูแลจัดการให้รัฐวิสาหกิจนำเงินส่งคลัง เพิ่มขึ้น

5. อื่น ๆ

5.1 ในการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจใหม่ที่มีทุนเรือนหุ้น สามารถถือหรือซื้อขายโดยบุคคลซึ่ง ไม่ได้เป็นส่วนราชการได้ หรือในโครงการที่ส่วนราชการเข้าร่วมลงทุน ห้ามกรรมการผู้แทนภาครัฐบาล ร่วมถือหุ้นในนามของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว (สามี หรือ ภรรยา และบุตร) รวมทั้งห้ามรับหุ้นที่ เป่าในฐานะผู้จัดตั้งหรือฐานะอื่น

5.2 ในระหว่างดำรงตำแหน่งกรรมการ ห้ามถือหุ้นของรัฐวิสาหกิจไม่ว่าจะเป็น หุ้นเก่าหรือหุ้นเพิ่มทุน ไม่ที่จะเป็นการซื้อและถือหุ้นเพื่อการลงทุนหรือซื้อขายเพื่อหาผลกำไรและ ไม่ว่าในราคาตลาดหรือต่ำกว่าราคาในตลาดหรือราคาที่ตราไว้ (Par Value) ก็ตาม

5.3 ในการที่มีภารกิจให้สิทธิกรรมการถือหุ้นหรือให้หุ้นโดยไม่คิดมูลค่าแก่กรรมการให้ กรรมการโอนสิทธิให้แก่ส่วนราชการ

5.4 กรรมการมีหน้าที่ต้องรายงานเรื่องที่นโยบายหรือเป็นสาระสำคัญให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัดทราบ

5.5 กรรมการต้องอยู่ในข่ายการควบคุมและลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความ รับผิดชอบของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502

5.6 การดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ กรรมการ ต้องอยู่ในข่ายการลงโทษทางวินัยหากมีข้อบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ ตามนัยพระราชบัญญัติว่าด้วยความ รับผิดทางวินัยของข้าราชการซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่มิใช่ส่วนราชการ พ.ศ. 2534

/จึงเรียนมา...

15/15

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์
การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจ และบทกฏกับข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็น
กรรมการรัฐวิสาหกิจดังกล่าวต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ประธานคณะกรรมการติดตามการดำเนินงาน

ตามนโยบายการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ

โทร. 2739576-8